

První pokračovatelé Kosmovi

Rozumí se jimi anonymní autoři Kanovník Vyšehradský a Mnich Sázavský, kteří navazují na Kosmovu Kroniku českou, která končí rokem 1125. Jejich texty vznikly ve 12. století. Oba kronikáři se nesoustřeďují jen na dějiny českých zemí, ale i na historii míst, ve kterých působili. Kanovník Vyšehradský popisuje i historii vyšehradské kapituly, Mnich Sázavský zase Sázavského kláštera.

Kanovník Vyšehradský

Letopis Kanovníka Vyšehradského navazuje bezprostředně rokem 1126. Končí rokem 1142. Do roku 1130 jsou události zaznamenány přímo. Poté autor svou práci přerušil a vrátil se k ní až roku 1141, kdy uplynulé události dopsal.

Tento kronikář zachycuje vládu Soběslava I. Končí právě popisem jeho smrti. Přidává i jeho oslavný nekrolog.

Kanovník Vyšehradský měl pravděpodobně styky u pražského knížecího dvora, o čemž svědčí jeho velice dobrá informovanost o tehdejších politickém životě.

Měl zálibu v pozorování astronomických jevů, které zaznamenával. Podle nich mohlo dojít ke snadné dataci jeho zápisů.

Jeho dílo se dochovalo v pěti rukopisech. Nejstarším je tzv. rukopis dražický napsaný před rokem 1343, který byl vyhotoven pro posledního pražského biskupa Jana IV. z Dražic.

Mnich Sázavský

Letopis Mnicha Sázavského zachycuje historii Sázavského kláštera od roku 1030 (vláda knížete Oldřicha). Od roku 1125 jsou dějiny sepsány stylem klášterní kroniky, ve které se ale věnuje i významným vnějším událostem. Jedná se tedy o první klášterní kroniku na našem území. Celá kronika končí rokem 1162.

K sepsání došlo v letech 1173–1176.

Mnich Sázavský je pro význam Sázavského kláštera jedinečným pramenem. Je spolehlivý a objektivní.

Kronika je dochována ve dvou rukopisech. Drážďanský rukopis ze 12. – 13. století byl poškozen za druhé světové války. Vídeňský rukopis je opisem drážďanského (původně ze Strahovského kláštera, dnes v Národní knihovně ve Vídni).

Použitá literatura:

FIALA, Zdeněk – HRDINA, Karel: *První pokračovatelé Kosmovi*. Praha 1950.

NECHUTOVÁ, Jana: *Latinská literatura českého středověku do roku 1400*. Praha 2000.

Edice:

Kanovník Vyšehradský. FRB II. Ed. Josef Emler. Praha 1874, s. 201–237. (Dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=169&page=219>).

Mnich Sázavský. FRB II. Ed. Josef Emler. Praha 1874, s. 238–269. (Dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=169&page=256>).